

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

2 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2019, în cauza penală privind-l pe

BOIANJIU Alexandru xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.10.2017 – 30.05.2018;

Instanța de apel: 05.04.2019 – 13.05.2019;

Instanța de recurs: 08.08.2019 – 02.10.2019.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni (sediul central) din 30 mai 2018, Boianjiu Al. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 174 alin. (1) Cod penal la 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare;

- art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, definitiv lui Boianjiu Al. i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Cererea procurorului privitor la încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 3900,87 lei, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, *în fapt*, prima instanță a constatat că, Boianjiu Al., în perioada de timp iulie-august 2016, data exactă în cadrul urmăririi penale nu a fost posibil de stabilit, știind cu certitudine că minora Orlov V. nu a atins vârsta de 16 ani, aflându-se la domiciliul ultimei în s. Mărdareuca, r-nul Criuleni, a întreținut cu aceasta un raport sexual în formă normală.

Tot el, la începutul lunii martie 2017, data exactă în cadrul urmăririi penale nu a fost posibil de stabilit, aproximativ la ora 23.00, împreună și după o înțelegere prealabilă cu Sosnovschi V., intenționat, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane

din interes material, a pătruns în domiciliul cet. Delimarschi M., care este situat în s. Mărdareuca, r-nul Criuleni, de unde pe ascuns a sustras un cuptor cu microunde de model „Vitek”, la prețul de 1500 lei și un televizor de model „AIWA” la prețul de 1500 lei, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu considerabil în sumă de 2300 lei, după care de la fața locului cu bunurile sustrase s-au ascuns.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța de fond a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 174 alin. (1) din Codul penal - *raportul sexual comis asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 16 ani* și art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, comisă de două persoane, cu pătrunderea în locuință și cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în modul prevăzut de art. 401 Cod de procedură penală, la 18 martie 2019, a fost contestată cu apel de către inculpat, care a indicat în cerere că solicită stabilirea unei pedepse mai blânde, pentru că la momentul comiterii infracțiunii era minor, iar partea vătămată Orlov V. nu are pretenții față de dânsul.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2019 apelul declarat de inculpat a fost respins, ca tardiv, cu menținerea sentinței atacate fără careva modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța a menționat că apelul inculpatului urmează a fi respins, ca fiind depus peste termen, din următoarele considerente.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, unde se specifică că, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

La caz, sentința Judecătoreiei Criuleni (sediul central) a fost pronunțată public la data de 30 mai 2018 (f.d. 77 verso, 90, vol. II). Din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 23 mai 2018, ora 12.06, când a fost anunțată întrerupere până la data de 30 mai 2018, ora 11:00, atât inculpatul Boianjiu Al., cât și avocatul său Brînză A., au fost prezenți în ședință și au cunoscut despre pronunțarea sentinței stabilită pentru 30 mai 2018, mai mult că ei la aceeași dată au primit copia sentinței (f.d. 77-78, 98, vol. II).

Inculpatul Boianjiu Al. a depus apelul la 19 martie 2019, invocând că a considerat că apel va depune avocatul. Astfel, cele enunțate indică elocvent la încălcarea termenelor prevăzute la art. 402 alin. (1) CPP, iar potrivit prevederilor art. 403 alin. (1), art. 404 alin. (1) CPP, care expres indică la imposibilitatea declarării apelului mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei, ceea ce face imposibilă și repunerea în termen a apelului declarat. Or, curgerea termenului de contestare se efectuează din data de 30 mai 2018, astfel inculpatul nu și-a exercitat dreptul legal de atac a actului de dispoziție a

instanței de judecată în termenul prevăzut de lege.

Concomitent, inculpatul în instanța de judecată solicită să fie repus în termenul de declarare a apelului, deoarece, neposedând cunoștințele juridice necesare, nu a depus mai devreme cererea de apel, fiind sigur de faptul că calea respectivă de atac o va exercita în interesele acestuia apărătorul. Instanța nu a reținut solicitările verbale ale inculpatului Boianjiu Al. cu privire la repunerea cererii de apel în termen or, în speța dată nu a fost confirmat prin probe faptul că omiterea termenului a avut loc din motive întemeiate.

În aceste circumstanțe, instanța a menționat că nu se va expune asupra motivelor invocate în apel, deoarece potrivit prevederilor pct. 16 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005, soluția de respingere a apelului ca depus peste termen sau inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

6. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel inculpatul declară recurs ordinar, prin care solicită să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate, pentru a avea posibilitatea să-și crească copilul minor. La fel, inculpatul menționează că printre circumstanțele atenuante ce urmează a fi luate în considerare se enumeră faptul că la momentul comiterii infracțiunii era minor și că partea vătămată, Orlov V., nu are careva pretenții față de dânsul.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, în referința depusă privind opinia asupra recursului declarat de inculpat menționează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru motivele ce urmează.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se relevă că instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor specificate de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent și preia spre examinare doar acele recursuri care sunt declarate împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei, nefiind pasibile contestării deciziile prin care apelul a fost respins peste termen.

Din textul recursului declarat, se constată că titularul acestuia nu invocă expres vreun temei de casare din cele înserate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, criticând soluția instanțelor de fond preponderent din motivul că, în opinia sa, instanțele i-au aplicat o pedeapsă prea aspră.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal conchide că acestea sunt vădit nefondate, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, în partea ce ține de respingerea apelului declarat de inculpat, ca tardiv, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de

procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta este tardiv.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și practicii judiciare despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. În acest sens, se relevă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza *Sutter vs. Elveția*, a statuat că de la data pronunțării hotărârii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac. Mai mult ca atât, cu privire la necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, Colegiul ține să remarce că această chestiune este facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi o copia a hotărârii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea acestora, termenul de atac a hotărârii va curge începând cu ziua următoare pronunțării. Statuarea dată, rezultă din analiza coroborată a prevederilor expuse de legislator în art. 402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

În același context, instanța de recurs amintește că, potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, raportat la explicațiile date de Curtea Supremă de Justiție în deciziile sale, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Or, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Regula generală în acest sens prevede că termenul începe să curgă pentru părți din ziua următoare în care a fost pronunțată sentința.

În cauza deferită judecării se constată că inculpatul a fost prezent la ședința primei instanțe din 30 mai 2018, care s-a finalizat cu pronunțarea integrală a hotărârii. După sentință, la actele cauzei este anexată recipisa prin care se confirmă că inculpatul și avocatul acestuia, Brînză Al., au primit copia hotărârii primei instanțe. (f.d. 98, vol. II) Instanța de recurs observă că, în recipisa nominalizată este inserat numele, prenumele și semnătura inculpatului, recipisa fiind datată cu 30 mai 2018. Apelul declarat de inculpat a fost depus de acesta prin intermediul poștal la data de 18 martie 2019, ceea ce se confirmă prin ștampila aplicată de instituția dată pe plic, ulterior fiind recepționat de Curtea de Apel Chișinău la 19 martie 2019.

Prin urmare, Colegiul Penal apreciază că instanța de apel corect a statuat că termenul de declarare a apelului de 15 zile, a expirat pentru apelant, acesta fiind scurs la data de 15 iunie 2018, iar declarând apel la 18 martie 2019 (f.d.104, vol. II), partea a omis termenul legal de depunere a acestuia, întrucât sentința Judecătoriei Criuleni (sediul central) din 30 mai 2018, a fost pronunțată integral în cadrul ședinței de judecată din aceeași zi, la care partea a fost prezentă.

Subsidiar la cele consemnate supra, Colegiul menționează că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea

termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premiză nu s-a confirmat.

Corect instanța de apel a menționat că în apel nu s-au invocat motive întemeiate ce ar fi determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța fiind în imposibilitate să repună în termen cererea inculpatului.

Mai mult, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza *Ghinea contra Moldovei*, unde s-a statuat că: „... *principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de ași prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.*” Prin alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

Din atare considerente, instanța de recurs, făcând trimitere la art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac ce poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost respins peste termen, va dispune inadmisibilitatea recursului declarat de inculpat, considerându-l ca vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Boianjiu Alexandru xxxx, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2019, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 octombrie 2019.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion